

JEZIČNO OTUĐENJE*

Vinko Marin

Moderna civilizacija i intenzivno penetrantna kultura sve se evidentnije manifestiraju kao patrimonij univerzalnoga humaniteta, pa pioniri i promotori multipliciranih grana humane aktivnosti, na svim paralelama i meridianima, permanentno za masu noviteta kreiraju neologne termine. Dok su ti neologizmi aplikabilni i u determiniranom lingvističnom ambijentu akceptirani, te dok na tom arealu ne egzistiraju adekvatne autohtone ekspresije, tada je internacionalni uzus ne samo oportun nego i laudabilan. To primarno vrijedi za skripturu, lekturu i diverzne scijentične elaborate adresirane fahmanima u medicinskim, filozofskim, tehničkim, juridičnim i drugim specijalnim, a fortiori u striktno specijaliziranim domenama. Ali, i tu je deziderabilna diskrecija, da ne bi egzorbitantna praksa prejudicirala evoluciji i valorizaciji nacionalne ekspresivnosti i retardirala progres ili prodigirala hereditirane kulturne akvizicije interesirane ubicacije.

U komuniciranju pak s masovnom ili laičkom publikom do maksimuma je imperativno reducirati baratanje internacionalnim vokabularom, dokle god egzistira adekvatna popularna frazeologija. Tako, naime, gro auditorija ili lektorija benevolentnije akcipira tradiranu materiju i perfektnije percipira prezentirane ideje.

Pa ipak smo inundirani skriptorima, oratorima i disputantima, koji konsekventno preferiraju aloglotizme. Takvi su ordinarno incitirani snobizmom i ambicijom ili stimulirani predispozicijom ili preudiciom, da će se po toj liniji ležernije afirmirati patentiranim intelektualcima. Drugi se kicoše posuđenom paradom iz mindervertigkajtsgefila. Koji put je supstrat internacionalne logomanije ignorancija ili barem defekt idejne lucidnosti, a lucidnost je primarna i obligatna kondicija stilskog boniteta. Specifičan movens za lingvističnu fureštariju jest i indolencija ili inercija. Indolentan orator ili inertan skriptor neće da se inkomodira oko invencije adekvatne nacionalne ekspresije ili aplikabilnog termina. Indiferentnom individuumu fali patriotski interes i moderirani elan.

Kao svugdje tako i ovdje aberacije se imaju kategorički eliminirati, a ekscesi prudentnom redukcijom regulirati, po kriteriju: ni supervakantna abundancija ni apsolutna abhorencija.

U eri našeg lingvističkog risordimenta tendirala se apsolutna kroatizacija svih aloglotizama. Toj ekstremnoj ekskluzivnosti sukcedirao je kontrarni internacionalni univerzalizam. Danas (primarno nam je prezentna religi-

* Prije nekoliko godina francuska se kulturna javnost ozbiljno zabrinula i javno suprotstavila prodiranju engleskih riječi u francuski jezik. Sve veći broj tuđica u našim časopisima, novinama i u svim sredstvima javnog priopćavanja zabrinjava još uvijek i naše jezikoslovce i prosvjetne radnike. Naš suradnik Vinko Marin pokušao je na svoj pomalo izazovan način, upotrebom samih tuđica, postaviti ovo pitanje pred naše općinstvo. (Uredništvo)

ozna (problematika) efemerna žurnalistika, revijalna, beletristička i poetska literatura, katedre, pultovi i pulpiti, u jednu riječ svi mediji informacija, impregnirani internacionalnim frazama ili arbitrarnim pseudo-klasičnim kompozitima pa i okazionalnim artefaktima, maltretiraju auditorij i blefiraju naivnu ili iritiraju benevolentnu publiku. U čemu su od autohtonih lucidnije ili akcesibilnije ekspresije, verbi gratia, asikuracija, dekerigmatiziranje, devotan, divinitet, eternitet, inkarnacija, imortalan, Bog kreator, omniscijentan, omnipotentan, omniprezentan, trinitet, revelacija, sacerdocij, virginalni maternitet, etc. etc?

In fine, rezime i didaskalija prezentirane meditacije: Tuđe poštuju, a svojim se diči!

RIJEČI ZA DOMOVINU

Ivo Balentović

Ne treba velikih riječi da te slavimo, Domovino,
dosta su tihe, male riječi, riječi pritišale ljubavi,
dosta je maleni, skromni cvijet
da se stavi na neki humak, na neki od tvojih žrtvenika,
dosta je tiha molitva koja
zajedno sa žuborima izvorskim spominje tvoje ime.

Dosta je, dosta je malo vatre u srcu, u oku,
u šapatu.

Dosta je samo šutnjom, samo mislima,
odati počast mrtvima i živima,
kročeći pepelištima, razbojištima, grobljima.

Dosta je samo to. I ne treba velikih zastava,
dosta je mala zastava u svijesti duše ojađene,
dosta je samo šapat, ne treba gromkih uzvika.

Dosta je samo to, Domovino,
samo to —
što izvire iz dubine bića.

Dosta je toliko, Domovino.